

BÖLÜM 2

COVID-19 PANDEMİSİNDE İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ

Burak METE¹
Ferdi TANIR²

GİRİŞ

Geçtiğimiz son yirmi yıl boyunca dünya yüksek bulaşma hızı gösteren bir dizi bulaşıcı hastalık salgınlarına tanık olmuştur. Şu anda, dünyanın bazı bölgelerinde COVID-19 pandemisi nedeni ile gelişen yeni enfeksiyonlarda devam eden artış ve bazı bölgelerde ise enfeksiyonun azalan oranlarını sürdürebilme konusunda endişeler devam etmektedir. Hükümetler, işverenler, işçiler ve çalıştıkları kuruluşlar, COVID-19 salgınıyla mücadele etmeye ve işyerinde güvenliği ve sağlığı korumaya çalışırken çok büyük zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Acil krizin ötesinde, enfeksiyonun yayılımının bastırılmasında kaydedilen ilerlemenin devam ettirilmesi ve faaliyetlere devam etme konusunda da endişeler vardır. COVID-19 salgını acil bir sağlık durumudur. Pandemiye ele almaya yönelik tedbirlerin ayrıca piyasalar, arz, talep ve iş dünyası üzerinde doğrudan etkileri de vardır.¹

Şiddetli akut solunum yetmezliği sendromu (SARS), influenza A (H1N1) ve Ebola virüsü salgınları ile ilgili son deneyimler, yalnızca risk altındaki popülasyonları belirlemek için değil, aynı zamanda hastalık yayılma mekanizmalarını anlamak ve başarılı bir şekilde uygulamak için iş yerlerinde kontrol ve önleme tedbirlerine odaklanmanın önemini vurgulamaktadır. İşyerleri, işverenlerin ve çalışanların birlikte bilgiyi yayabilecekleri ve bulaşıcı hastalıkların yayılmasını azaltmaya yönelik önleme ve koruma önlemleri de dahil olmak üzere iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda hassasiyetin artırılabilirliği etkili platformlardır.²

COVID-19 SALGINININ ÇALIŞMA DÜNYASINA ETKİLERİ

İş ile ilgili aksamalar, seyahat kısıtlamaları, okulların kapatılması ve diğer önlemler, işçiler ve işletmeler üzerinde ani ve şiddetli etkilere neden olmuştur.³ İşlerini ilk kaybedenler, satış memurları, garsonlar, mutfak personeli, bagaj görevlileri ve temizlikçiler gibi istihdamı zaten güvencesiz olan kişiler olmuştur. Her beş

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD. burakmete2008@gmail.com

² Prof. Dr. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD. ftanir@gmail.com

SONUÇ

COVID-19 pandemisi çalışma yaşamını, iş sağlığı ve güvenliğini tehdit etmeye devam etmektedir. Pandeminin olumsuz etkileri daha çok ekonomi ve sağlık hizmetleri üstündedir. Bazı meslek gruplarında pandeminin etkisinin işsizlik, ekonomik kayıp olduğu görülürken, sağlık hizmetleri gibi alanlarda ise maruziyet ve hastalık riskinin genel toplumdaki yüksek olduğu görülmektedir. İşyerleri bulaşıcı hastalıkların yayılmasını azaltmak için İSG uygulamaları ile korunma ve kontrol bilgilerinin yayılabileceği ve hassasiyetin artırılabilceği etkili platformlardır. Pandeminin sağlık ve ekonomi üstündeki olumsuz etkilerinin azaltılması için iş sağlığı ve güvenliği ilkeleri doğrultusunda yapılan tavsiyeler sıkı bir biçimde uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. ILO (2020) *In the face of a pandemic: Ensuring safety and health at work-Geneva* (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_742463.pdf adresinden ulaşılmıştır)
2. WHO (2020) *Ebola virus diseases*. (09/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ebola-virus-disease> adresinden ulaşılmıştır)
3. ILO (2020) *Monitor: COVID-19 and the World of work. Second edition Updated estimates and analysis*. (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/briefingnote/wcms_740877.pdf adresinden ulaşılmıştır)
4. ILO (2017) *World Social Protection Report 2017-19: Universal social protection to achieve the Sustainable Development Goals*. Geneva: (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_604882/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
5. ILO (2020) *COVID-19 cruelly highlights inequalities and threatens to deepen them* (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_740101/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
6. ILO (2020) *COVID-19 and the world of work: Impact and policy responses*. (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefing-note/wcms_738753.pdf adresinden ulaşılmıştır)
7. ILO (2020). *Prevention and Mitigation of COVID-19 at Work. ACTION CHECKLIST*. (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/asia/info/public/background/WCMS_740941/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
8. ILO (2020). *Lessons from the past: Some key learnings relevant to this crisis*. (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/impacts-andresponses/WCMS_739051/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
9. ILO (2001) *Guidelines on occupational safety and health management systems, ILO-OSH 2001*. Geneva: International Labour Office. (09/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/safework/info/standards-and-instruments/WCMS_107727/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
10. The Lancet. COVID-19: protecting health-care workers. *Lancet*. 2020;395(10228):922.
11. ILO (2020) *Keys for effective teleworking during the COVID-19 pandemic*. (10/09/2020 tarihinde https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_739879/lang--en/index.htm adresinden ulaşılmıştır)
12. WHO (2018). *Managing epidemics: key facts about majr deadly diseases*. (10/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/emergencies/diseases/managing-epidemics-interactive.pdf?ua=1> adresinden ulaşılmıştır)

13. WHO (2020). *Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease 2019 (COVID-19). Interim guidance.* 10/09/2020 tarihinde <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331138/WHO-WPE-GIH-2020.1-eng.pdf>. adresinden ulaşılmıştır).
14. WHO (2020). *Infection Prevention and Control for the safe management of a dead body in the context of COVID-19.* 10/09/2020 tarihinde https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331538/WHO-COVID-19-IPC_DBMgmt-2020.1-eng.pdf adresinden ulaşılmıştır)
15. WHO and UNICEF (2020) *Water, sanitation, hygiene and waste management for COVID-19.* 10/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19> adresinden ulaşılmıştır)
16. Gurley, L. K. (2020) *Whole Foods Employees Are Staging a Nationwide ‘Sick-Out’.* 10/09/2020 tarihinde https://www.vice.com/en_us/article/5dmeka/whole-foodsemployees-are-staging-a-nationwide-sick-out adresinden ulaşılmıştır)
17. Belingheri M, Paladino ME, Riva MA, *COVID-19: Health prevention and control in nonhealth-care settings,* Occupational Medicine 2020;70:82–83
18. WHO (2020) *Considerations for public health and social measures in the workplace in the context of COVID-19* 10/09/2020 tarihinde <https://apps.who.int/iris/handle/10665/332050> adresinden ulaşılmıştır)
19. WHO (2020) *Obligatory hand hygiene against transmission of COVID-19, Interim recommendation,* 10/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/docs/default-source/inaugural-who-partners-forum/who-interim-recommendation-on-obligatoryhand-hygiene-against-transmission-of-covid-19.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
20. WHO (2020) *Getting your workplace ready for COVID-19* (10/09/2020 tarihinde https://www.who.int/docs/defaultsource/coronaviruse/getting-workplace-ready-for-covid-19.pdf?sfvrsn=359a81e7_6 adresinden ulaşılmıştır)
21. WHO (2020) *Advice on the use of masks in the context of COVID-19. Interim guidance.* (10/09/2020 tarihinde <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1274280/retrieve> adresinden ulaşılmıştır)
22. Cirrincione, L. *COVID-19 Pandemic: Prevention and Protection Measures to be Adopted at the Workplace,* Sustainability 2020, 12(9), 3603; <https://doi.org/10.3390/su12093603>
23. WHO (2020) *Considerations for the disinfection of environmental surfaces in the context of COVID-19. Interim guidance* (10/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/publications/i/item/cleaning-and-disinfection-of-environmental-surfaces-in-the-context-of-covid-19> adresinden ulaşılmıştır)
24. UNICEF, WHO, IFRC (2020) *Social Stigma associated with COVID-19* 10/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/docs/defaultsource/coronaviruse/covid19-stigma-guide.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
25. WHO, IFRC, OCHA (2020). *COVID-19: How to include marginalized and vulnerable people in risk communication and community engagement, update* (10/09/2020 tarihinde <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/COVID-19-RCCE-GuidanceUpdate-200422.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
26. WHO (2020) *Operational considerations for case management of COVID-19 in health facility and community, Interim guidance* 10/09/2020 tarihinde <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1272399/retrieve> adresinden ulaşılmıştır)
27. WHO (2020) *Considerations for quarantine of individuals in the context of containment for coronavirus disease (COVID19). Interim guidance.* 10/09/2020 tarihinde https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331497/WHO-2019-nCoV_IHR_Quarantine-2020.2-eng.pdf adresinden ulaşılmıştır)
28. WHO (2014) *Infection prevention and control of epidemic-and pandemic-prone acute respiratory infections in health care.* Geneva: 10/09/2020 tarihinde https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/112656/9789241507134_eng.pdf;jsessionid=BE25F8EAA4F631126E78390906050313?sequence=1, adresinden ulaşılmıştır)
29. WHO (2020) *Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease 2019 (CO-*

- VID-19) 10/09/2020 tarihinde https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331215/WHO-2019-nCov-IPCPPE_use-2020.1-eng.pdf adresinden ulaşılmıştır)
30. HÜTF (2020) (10/09/2020 tarihinde http://www.hastane.hacettepe.edu.tr/mikrobiyoloji-ad_79.html adresinden ulaşılmıştır)
 31. AI (2020) 10/09/2020 tarihinde <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/09/amnesty-analysis-7000-health-workers-have-died-from-covid19/> adresinden ulaşılmıştır)
 32. Hunter E, Price DA, Murphy E, et al. First experience of COVID-19 screening of health-care workers in England. *Lancet*. 2020;395(10234):e77-e78. doi:10.1016/S0140-6736(20)30970-3
 33. Alkurt G, Murt A, Aydın Z. et al. *Seroprevalence of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Among Health Care Workers from Three Pandemic Hospitals of Turkey*. medRxiv, 2020. doi: <https://doi.org/10.1101/2020.08.19.20178095>.
 34. WHO (2020) *Coronavirus Disease (Covid-19) Outbreak: Rights, Roles And Responsibilities Of Health Workers, Including Key Considerations For Occupational Safety And Health* (10/09/2020 tarihinde <file:///C:/Users/Kullan%C4%B1c%C4%B1/Desktop/who-rights-roles-respon-hw-covid-19.pdf> adresinden ulaşılmıştır)